

Westbroek herlezen

publ. mrt 2021

Bij het herlezen van het boek van Peter Westbroek 'De ontdekking van de Aarde' (2012) blijven zijn fascinerende bevindingen staan, maar treden tevens inconsequenties aan het licht.

Als geoloog wijdde Peter Westbroek zijn carrière aan het onderzoek naar kalk in de ecologie.

Westbroek gebruikt het voorbeeld van kalk om de complexiteit van de ecologie, van de op elkaar inwerkende krachten en verschijnselen in de natuur te duiden. Het uitgebreidere verhaal uit zijn boek komt bij mij (HS) ondanks z'n complexiteit onmiddellijk overtuigend over. Het is voor zover mogelijk samengevat op <http://han-snijders.nl/wp-content/uploads/2017/05/De-aarde-gewogen-pdf-11pag..pdf> - daarvan het slotgedeelte.

Westbroeks boek handelt over de onvoorzienbare, symbiotische, in de diepe tijd verlopende natuurlijke processen van de planeet Aarde, en wel tussen geologische, biologische, atmosferische, hydrosferische en sinds kort ook door de mens te initiëren verschijnselen.

Met betrekking tot die door de mens te initiëren activiteiten wijst Westbroek, zij het terloops, op het antropocentrische aspect daarvan^(p325*). Het antropocentrisme beperkt zich tot alleen de mens betreffende materiële belangen op de korte termijn met voorbijgaan aan een bestendiger houdbare planetaire orde. Of zelfs alleen van biologische bestendigheden (biodiversiteit). Dit beziet de geologie van de planeet - naar verouderde inzichten - als een ongearticuleerde en niet-evolutionaire massiviteit.

Westbroeks these is door de op reductionisme gestoelde wetenschap moeilijk benaderbaar (en wordt om dezelfde redenen door die wetenschap enigszins gewantrouwd).

Westbroek beschrijft in een apart hoofdstuk het verschijnsel *fracking*¹⁾ ^(p315*) als een aanslag op de heelheid van de planeet Aarde (mijn woorden, HS). Hierbij moet opgemerkt worden: fracking is maar een van de ingrepen met destructieve gevolgen, zoals er verder zijn: gegraven en geboorde *mijnbouw*²⁾, chemische bodemfiltraties, geothermie, waterwinning, ondergrondse opslagen, ondergrondse utilitaire (en militaire) projecten, mechanische bewerkingen van bodem en zeebodem, ondergronds wetenschappelijk onderzoek.

1) *Fracking of aardkraken stond rond 2012 in Nederland ter discussie, maar wordt elders in de wereld nog volop gepraktiseerd (Canada, Argentinië e.a.)*

2) *onder andere naar niet herwinbare metalen en niet herwinbare fossiele grondstoffen als kolen, olie, gas.*

Opeens, aan het slot van het boek in een vlag van technologisch optimisme, roemt Westbroek de mogelijkheden van zonkracht. De Aarde vol zonnepanelen zetten schrijft de auteur, zou alle energieproblemen voor de mensheid doen oplossen ^(p331*).

Westbroek realiseert zich hier onvoldoende dat aan de plaatsing van zonnecellen noodzakelijkerwijs mijnbouwactiviteiten vooraf moeten gaan, de zonnepanelen zijn immers uit-en-met-behulp-van metalen en uit andere niet-herwinbare grondstoffen vervaardigd. De activiteit van de mijnbouw blijft staan als een aanslag op de heelheid van de Aarde, en is in die betekenis niet anders dan fracking e.a..

Aan de beoefening van verifieerbare wetenschap moet om diezelfde reden mijnbouwactiviteiten vooraf gaan. Zonder uit-en-met-behulp-van metalen vervaardigd instrumentarium is die verifieerbare wetenschap niet mogelijk. Het is de reden dat wetenschap in die betekenis pas recent bestaat.

Aldus wordt onvoldoende de samenhang tussen energie en materialiteit beseft. Volop energie uit bij voorbeeld zonnepanelen zou de vraag naar nog meer mijnbouw aanwakkeren, alsmede de mogelijkheid tot meer overige menselijke activiteiten, met ondergraving van de fysieke planeet tot gevolg.